

**UCHWAŁA NR XXV/183/2012
RADY MIEJSKIEJ W OŻAROWIE**

z dnia 18 grudnia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia „ Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla gminy Ożarów ”**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001r. Nr 142 poz. 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 6 ust.1 i ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) **Rada Miejska w Ożarowie uchwala co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje „ Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie w Gminie Ożarów na lata 2012 – 2017 ” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały zaleca się Burmistrzowi Ożarowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

Krystyna Wieczorek

Uzasadnienie

Zgodnie z art.6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) ustawodawca nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając na względzie przytoczony zapis ustawy i dobro ofiar przemocy w rodzinie, został opracowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Stanowi on załącznik do niniejszej uchwały.

Opracowali :

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ożarowie w składzie:

1. Mirosława Arczewska – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ożarowie
2. Wiesława Pastuszka- pedagog szkolny Zespołu Szkół im. M.Skłodowskiej – Curie w Ożarowie.
3. Sylwia Wrona – pedagog szkolny Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. E Szyłki w Ożarowie.
4. Małgorzata Łepecka – pielęgniarka Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ożarowie.
5. Leszek Żyła – dzielnicowy Komisariatu Policji w Ożarowie.
6. Małgorzata Dębniak – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie.
7. Agnieszka Gierach- pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

Krystyna Wieczorek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY OŻARÓW

I. TREŚCI DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Definicja przemocy w rodzinie.

Określenie i zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Najbardziej odpowiednią jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami), która przemoc w rodzinie definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Według definicji przyjętej przez Radę Europy (1986 r.) za przemoc fizyczną uważa się „jakikolwiek czyn lub zaniechanie ze strony jednego członka rodziny wobec innych jej członków, które zagrażają życiu, cielesnej bądź psychicznej integralności lub wolności innego członka danej rodziny albo poważnie szkodzą rozwojowi jego osobowości”.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) formułuje oddzielną definicję dla przemocy, zgodnie, z którą przemoc to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychiczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”.

Wokół przemocy jest wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w rodzinach patologicznych. Tymczasem wg. danych przemoc jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Zdarza się w każdej rodzinie, niezależnie od statusu ekonomicznego czy poziomu wykształcenia.

Ofiarą może stać się zarówno żona, jak i małżonek, syn lub córka, matka lub ojciec, dziadek czy babcia – osoby nieletnie, starsze i niepełnosprawne. Niepokojące jest to, że sprawca przemocy w rodzinie jest często poza podejrzeniem: nie jest uzależniony od alkoholu, narkotyków bądź innych używek. Wydaje się być zdrowy psychicznie i bardzo często jest osobą powszechnie szanowaną.

Dlatego przemoc w rodzinie przybiera różne formy. Rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny.

2. Rodzaje przemocy.

Przemoc fizyczna.

Polega na różnorodnych formach zachowania o różnym stopniu nasilenia. Jest najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia. Ma szerokie spektrum zachowań i działań takie jak np.: bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, szczypanie, wykręcanie rąk, duszenie, obezwładnianie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami,

oparzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, szturchanie, popychanie itp.

Właśnie tego rodzaju formy przemocy są najczęściej nagłaśniane przez media, a za jej stosowanie wydawane są wyroki sądowe.

Przemoc psychiczna.

Polega na słownych lub niewerbalnych groźbach użycia przemocy wobec osoby. Tenże rodzaj przemocy jest najtrudniejszy do udowodnienia. Często zaczyna się niepostrzeżenie i jest początkowo ignorowany przez osoby, które jej doznały. Przybiera następujące formy: wyśmiewanie wyglądu, pochodzenia, poglądów, religii, straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub groźba zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, nieustająca krytyka, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, wmawianie choroby psychicznej, ograniczanie pożywienia, snu, degradacja werbalna (wyzywanie, zawstydzanie, poniżanie, upokarzanie), szantażowanie, oskarżanie, opluwanie.

Przemoc seksualna.

To zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie (gwałt, oglądanie filmów, zdjęć pornograficznych itp.). Do przemocy seksualnej zalicza się przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez drugą osobę praktyk i zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych drugiej osoby. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

Przemoc ekonomiczna.

Przemoc ekonomiczna (materialna) jest to odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej ale również niszczenie przedmiotów mających wartość materialną bądź sentymentalną dla ofiary tejże przemocy. Utrzymanie osoby, ofiara pozostaje w całkowitej zależności finansowej. Nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny.

Przemoc polegająca na osaczeniu.

Jest to np. ciągle chodzenie za kimś, osaczenie poprzez ciągle wizyty, dzwonienie, wysyłanie sms - ów, wysyłanie groźb na pocztę elektroniczną w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia.

Przemoc w wymiarze społecznym.

Zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Zaniedbanie.

Stosują je najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci. Jest to niezaspokojenie ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowotnym.

Przemoc w rodzinie opisywana jest także jako:

- **Przemoc gorąca** – charakteryzująca się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem negatywnych emocji na osobach najbliższych. Furia jest następstwem skumulowanych emocji, które w końcu wybuchają i znajdują ujście w krzywdzeniu innych psychicznie lub fizycznie. Mogą ją powodować nieosiągnięte dążenia i niespełnione pragnienia, złość jest skierowana przeciwko członkom rodziny. Inny czynnik pojawienia się tego uczucia to przekonanie sprawcy o swojej bezkarności, wykorzystanie przewagi fizycznej nad ofiarą.

- **Przemoc chłodna** – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza. Często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowania dziecka. Z pozoru może się wydawać łagodniejszą formą przemocy, jeśli w ogóle można o takiej mówić. Jest przemyślany przez sprawcę plan działania, układa on sobie scenariusz, w jaki sposób doprowadzi do cierpienia innych. Może się również posunąć do wtargnięcia na terytorium psychiczne swojego dziecka lub małżonka tylko po to, aby osiągnąć zamierzony cel.

W świetle literatury Przemoc w rodzinie jest najczęściej stosowana wobec kobiet (około 60 %) oraz dzieci do trzynastego roku życia (około 24%). Zaś sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (96%) będący niejednokrotnie pod wpływem alkoholu. Niektóre z badań wykazują, że 40% partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. Stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy prowadzi do ciągłego niepokoju, niskiej samooceny, różnorodnych chorób, poczucia bezradności i bezsilności oraz nieustającego stresu. Dramatyczne następstwa przemocy zauważa się w szczególności u dzieci, co skutkuje nieodwracalnymi zmianami w ich psychice, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłości.

3. Fazy Przemocy.

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednostkowym i jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.
- **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli. Z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

II. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

Art. 191 § 1 k. k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbą bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu)*.

Art. 197 § 1 k. k. – kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**.

Art. 207 § 1 k. k. – kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze od 3 miesięcy do lat 5 (ściganie z urzędu)*.

Art. 209 § 1 k. k. – kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega grzywnie, karze ograniczenia albo pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**.

*** ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.**

****ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.**

Bardzo ważne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społecznej dostarczającej szeroko pojętej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezwłoczne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Pomocy takiej poddani winni być również sprawcy przemocy.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W SKALI KRAJU, POWIATU I GMINY.

1. Analiza problemów przemocy w rodzinie w skali kraju.

Badanie skali zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudne i pewnie nie uda się poznać prawdziwej liczby rodzin i osób żyjących w sytuacji przemocy, gdyż akty przemocy, do których dochodzi w rodzinie często nie są ujawniane. Sytuacja taka wynika w dużej mierze z mechanizmów psychologicznych kierujących zachowaniami ofiar.

Z wyników TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przedstawionych na przełomie listopada i grudnia 2010 roku wynika, że wśród ogółu ofiar przemocy w polskiej rodzinie 39 % stanowią mężczyźni, a 61 % kobiety. Kobiety stanowią największy odsetek ogółu ofiar w przypadku przemocy seksualnej w rodzinie (90 %).

W przypadku przemocy fizycznej w rodzinie kobiety stanowią 63 % ogółu ofiar, a mężczyźni – 37 %. Podobnie jest z ofiarami przemocy psychicznej – 64 % z nich stanowią kobiety, a 36 % - mężczyźni. Wśród ofiar przemocy ekonomicznej jest 70 % kobiet i 30 % mężczyzn.

2. Analiza problemów przemocy w rodzinie w skali powiatu.

Z danych statystycznych wynika że w okresie 2010 roku policjanci na terenie powiatu opatowskiego obsłużyli 659 interwencji domowych, natomiast w roku 2009 zgłoszonych interwencji domowych było 844. W roku 2010 stwierdzono 281 aktów przemocy wobec członków rodziny, a w 2009 było ich 325, czyli nastąpił spadek o 44 w porównaniu do roku 2009. Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż nastąpił spadek zgłaszanych interwencji domowych. W ponad połowie przeprowadzonych interwencji sporządzono

„Niebieską Kartę”, którą następnie przekazano takim instytucjom jak np.: Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkom opiekuńczo - wychowawczym, specjalistycznym ośrodkom wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, organizacjom pozarządowym itp.

Z przedstawionych danych wynika, że w prawie 95 % sprawcami przemocy byli mężczyźni. W ogromnej liczbie przypadków sprawcy byli pod wpływem alkoholu. Ofiary przemocy to kobiety oraz dzieci w różnym wieku. Rodzaj przemocy doświadczany przez ofiary najczęściej dotyczył sfery psychicznej, emocjonalnej, ekonomicznej rzadziej przemocy fizycznej. Pokrzywdzone ofiary otrzymały wsparcie psychologa oraz terapeuty uzależnień. Pomoc zmierzała do odbudowy ich wiary w siebie, poczucia własnej wartości, mocy sprawczej, wyzbycia się identyfikacji z agresorem, uświadomienie alternatywnych rozwiązań problemu. Poczyniono próby wyodrębnienia i eliminacji u ofiar przemocy reakcji emocjonalnych, behawioralnych, interpersonalnych, poznawczych i biologicznych.

Po rozmowach z ofiarami zauważa się, że sprawca częstokroć posiada osobowość psychopatyczną, nieprawidłową. Również jego temperament uległ modyfikacji pod wpływem stosowania alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych. Sporą grupę osób wśród sprawców dopuszczających się aktów przemocy psychicznej, stanowią jednostki przekonane o swojej wyższości i bezkarności.

3. Analiza problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy Ożarów.

Trudno jest ustalić rzeczywistą liczbę przypadków przemocy w rodzinie, gdyż nie istnieje żaden centralny i ujednoczony system zbierania danych na ten temat. Jedynymi źródłami informacji o występowaniu zjawiska przemocy na terenie gminy Ożarów są badania opinii

społecznej, analizy dokumentacji policyjnych oraz dane z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Z analizy dokumentacji policyjnej wynika że w latach 2011r-2012r (do dnia 31.10.2012r.) odnotowano łącznie 226 interwencji związanych z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie co przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1

Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie w latach 2011r. – 2012r. do 31.10.2012r.	2011 r.	2012 r.
Liczba aktów oskarżenia	2	4
Miasto	58	39
Wieś	74	55
Kobiety	1	
Mężczyźni	133	94

Z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w okresie od 25 maja 2011r. do końca roku do przewodniczącego zespołu wpłynęło 5 Niebieskich Kart dotyczących przemocy w rodzinie, natomiast w roku 2012r. do 31.10. 2012r. odnotowano 37 Niebieskich Kart i objętych procedurą zostało 34 rodziny.

W związku z przygotowanym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Ożarów przeprowadzono badania ankietowe w których celem było zbadanie znajomości

zjawiska przemocy w rodzinie, poznanie postaw osób wobec problemu przemocy, pośrednich lub bezpośrednich kontaktów z sytuacjami przemocy w rodzinie. Badania przeprowadzono w grupie 76 osób korzystających z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. Wśród badanych znalazło się 58 kobiet i 18 mężczyzn.

Wiek badanych:

- 18 - 25 lat – 6 osób
- 26 – 35 lat – 25 osób
- 36 – 45 lat – 26 osób
- 46 – 55 lat - 17 osób
- powyżej 55 lat – 2 osób

Wykształcenie badanych osób:

- wykształcenie podstawowe - 6,58 %
- wykształcenie zawodowe - 14,47 % ,
- średnie - 40,79 %,
- wyższe - 38.16 %

Są to osoby :

- bezrobotne - 15,79 %,
- pracujące - 76,32 %,
- rolnicy - 3,96 %,
- renciści - 2,63 %
- emeryci - 1,32 %.

Spośród całej populacji badanych 13,16 % uważa sytuację materialną swojej rodziny jako złą, 31 % zadawalającą, a 30 % jako dobrą.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że badana grupa posiada wiedzę o zjawisku przemocy i jej rodzajach wskazując, przejawy złego traktowania człowieka według nich przemocą jest:

- bicie – 93,42 %
- poniżanie, wyśmiewanie – 84,21 %
- zmuszenie do współżycia seksualnego – 75 %
- groźby – 73,37 %
- popychanie – 60,53 %
- odrzucanie, obojętność – 34,21 %
- niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych – 28,95 %
- niezaspokajanie potrzeb ekonomicznych – 21,05 %

Do występowania zjawiska przemocy przyznało się 9,21 % ankietowanych, w których:

1. przemoc występuje od niedawna - 2,63 %
2. przemoc od 5 do 10 lat - 2,63 %
3. przemoc występuje ponad 10 lat - 2,63 %
- 4- jednorazowy akt przemocy - 1,32 %

Interwencja Policji dotyczyła tylko 6,58 % wśród rodzin, w których występuje przemoc. Skutkiem interwencji Policji zazwyczaj było zabranie sprawcy do izby wytrzeźwień.

Wyniki ankiet świadczą o tym, że problem przemocy nadal istnieje. W czterech przypadkach do przemocy doszło bardzo dawno temu. Sprawcami przemocy wg. badanych najczęściej są ojciec i mąż.

Formy przemocy w badanych rodzinach przedstawia tabela nr 2.:

Tabela nr 2.

Przemoc fizyczna	4 osób
Przemoc psychiczna	6 osób

Przemoc seksualna	2 osoby
Przemoc ekonomiczna	1 osoby
Zaniedbanie fizyczne lub psychiczne	2 osoby
Nie dotyczy	42 osoby

Dla większości respondentów przemoc w rodzinie to przede wszystkim czyny fizyczne i przemoc psychiczna.

Za najczęstsze przyczyny przemocy respondenci uważają:

- nadużywanie alkoholu – 92,10 %
- zła sytuacja materialna rodziny – 51,32 %
- konflikty w rodzinie – 53,95 %
- chorobę – 13,16 %

Wg. ankietowanych najbardziej narażone na przemoc w rodzinie są dzieci i współmałżonkowie, a następnie osoby starsze i chore. Wśród ankietowanych 7,89 % przyznało się, że jest lub było ofiarą przemocy.

Ankietowani uważają, że do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie może przyczynić się:

1. Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa w stosunku do sprawców przemocy - 64,47 %
2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa dotyczącej przemocy w rodzinie - 52,63 %
3. Upowszechnianie informacji dotyczących miejsc wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie - 46,09 %
4. Szeroko zakrojone akcje medialne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 38,16 %
5. Zmiana fałszywych stereotypów istniejących w społeczeństwie dotyczących przemocy - 32,89 %

W przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie ankietowani o pomoc zwrócili by się najczęściej do takich instytucji jak:

- Policja – 78,95 %
 - Ośrodek Pomocy Społecznej – 25 %
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna – 25 %,
- a następnie Prokuratura i Sąd, Lekarz i Kościół.

Wyniki przeprowadzonych ankiet wskazują, że osoby poszkodowane mają wiedzę o możliwości i miejscu uzyskania pomocy.

IV. ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT *jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Polega na podziale, zaszeregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy:

- **S (Strengths) – mocne strony:** wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W (Weaknesses) – słabe strony:** wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O (Opportunities) – szanse:** wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats) – zagrożenia:** wszystko to , co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej

Dla niniejszej strategii przyjmuje się poniższą analizę SWOT. Przedstawia to tabela nr 4

Tabela nr 3

Słabe strony:	Mocne strony:
• Utrwalone w społeczeństwie mity i	• Działalność Zespołu

<ul style="list-style-type: none"> stereotypy na temat przemocy, • Słabe zapobieganie i reagowanie na zjawisko przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym, • Pogląd o braku konsekwencji ponoszonej przez sprawcę, • Brak Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia oferującego całodobową pomoc, • Niedostateczna pomoc specjalistów dla ofiar lub jej brak, • Niedostateczna ilość środków finansowych. 	<p>Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie w Ożarowie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej • Poradnictwo psychologiczne • Pomoc prawna i pomoc logopedyczna • Wzrastająca liczba zgłoszeń przypadków przemocy w rodzinie, • Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych, • Dobra współpraca instytucji odpowiedzialnych za udzielenie wsparcia rodzinom. • Szkolenie dla kadr pomocy społecznej, policji, ochrony zdrowia, w zakresie przeciwdziałania przemocy i reagowania na zjawisko. •
Zagrożenia:	Szanse:
<ul style="list-style-type: none"> • Przemoc zaburza prawidłowe funkcjonowanie rodzin, • Brak nakładów finansowych na walkę ze zjawiskiem przemocy, • Bierna postawa społeczeństwa wobec zjawiska przemocy. • Brak całodobowej specjalistycznej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Spójność działań instytucji w zakresie pomocy rodzinom • Wczesne reagowanie na zjawisko przemocy • Utworzenie całodobowego • Specjalistycznego Ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy, • Prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych

*http://pl.wikipedia.org/wiki/Analiza_SWOT

V. CELE PROGRAMU:

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

Cel 1. Pomoc zmierzająca do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel 2. Przerwanie stosowania przemocy przez sprawcę.

Cel 3. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności działań podejmowanych przez te osoby.

Cel 4. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej dotyczącej przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej.

Tabela nr 4.

L.P.	ZADANIA	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA	REALIZATORZY
------	---------	-----------------------	--------------

1.	Udzielanie pomocy oraz wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą	Interwencja kryzysowa, praca socjalna, poradnictwo - medyczne, - pedagogiczne, - psychologiczne - prawne, działania wynikające z realizacji procedury Niebieskiej Karty	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie, Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie, szkoły na terenie gminy, Policja, Sąd, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ożarowie, Świetlice środowiskowe na terenie gminy Ożarów
2.	Ochrona przed dalszą przemocą	Odseparowanie sprawcy przemocy od ofiar(y), zakaz kontaktowania się z osobami krzywdzonymi, udzielanie schronienia osobom dotkniętym przemocą, które są zmuszone do opuszczenia miejsca zamieszkania	Zespół Interdyscyplinarny, Policja, placówki działające na rzecz ofiar przemocy w rodzinie
3.	Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy	Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, praca Zespołu Interdyscyplinarnego, poradnictwo	Wszyscy realizatorzy programu
4.	Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie	Poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne, terapia. Działania profilaktyczne, edukacyjne w placówkach oświatowych.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie, organizacje pozarządowe, Policja, szkoły, wszyscy organizatorzy programu
5.	Włączenie lokalnej społeczności w monitorowanie zjawisk związanych z występowaniem przemocy (uwrażliwienie społeczeństwa na skalę zjawiska i negatywne jego skutki)	Dyżury interwencyjne, telefon zaufania, działania prewencyjne, pogadanki, przygotowanie ulotek, Organizacja punktów informacyjnych przy	Zespół Interdyscyplinarny, Policja, szkoły, lokalna społeczność, Urząd Miejski w Ożarowie.

	Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z całodobowymi miejscami pobytu. Utworzenie całodobowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	impresach okolicznościowych (propagowanie informacji o pomocy osobom pokrzywdzonym).	
6.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Wnioskowanie do Powiatu o utworzenie i prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Podpisanie umowy o współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Św. ul. Pułanki10	Burmistrz Ożarowa Rada Miejska. OPS w Ożarowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ożarowie.
7.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem	Zajęcia pozalekcyjne, zajęcia wychowawcze, programy profilaktyczne.	Placówki oświatowe

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

- 1) Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 3) Usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 4) Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w sprawie przeciwdziałania przemocy;
- 5) Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą;
- 6) Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.

VII. PROGRAM BĘDZIE REALIZOWANY W OPARCIU O NASTĘPUJĄCE AKTY PRAWNE:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późniejszymi zmianami),
- 2) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. –Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy(Dz. U. Nr 9, z późniejszymi zmianami),
- 3) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późniejszymi zmianami),
- 4) ustawę z dnia 6 czerwca 1997- Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późniejszymi zmianami),
- 5) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175,poz. 1362, z późniejszymi zmianami),
- 6) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi(Dz. U. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami).
- 7) ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- 8) ustawę z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

- (Dz. U. z 2003r. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).
- 9) ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Dz 2011r. Nr 231, poz. 1375)
- 10) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z dnia 2011r. Nr149, poz.887, z późn. zm.)
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011r. Nr 209, poz. 1245).

VIII. PROGRAM JEST SKORELOWANY Z NASTĘPUJĄCYMI PROGRAMAMI:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016
3. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

IX. ZASOBY GMINY OŻARÓW W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie i funkcjonująca Jadłodajnia Św. Brata Alberta,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ożarowie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ożarowie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej,
- Urząd Miejski w Ożarowie,
- Komisariat Policji w Ożarowie,
- Straż Miejska w Ożarowie,
- Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Kurator sądowy,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie,
- Świetlice środowiskowe
- Placówki oświatowe,
- Schronisko dla bezdomnych w Jankowicach prowadzone przez „ Wspólnotę Chleb życia” siostry Małgorzaty Chmielewskiej,
- Katolickie Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU.

Monitorowanie programu , którego realizację zaplanowano na lata 2012r.- 2017r. odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość zaangażowanych podmiotów. Monitorowanie programu pozwala na systematyczną ocenę efektów, a także umożliwia ich korektę. Burmistrz Ożarowa sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

XI. BUDŻET.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą środki finansowe z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe otrzymane lub pozyskiwane z innych źródeł.

ZAŁĄCZNIKI:

- 1) Wykaz placówek działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie na terenie województwa - **załącznik nr 1**
- 2) Wykaz placówek działających na rzecz sprawców przemocy w rodzinie – **załącznik nr 2**
- 3) Wyniki badań ankietowych dotyczących zjawiska przemocy w Gminie Ożarów - **załącznik nr 3.**

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

Krzyszyna Wieczorek

Załącznik nr 1
**Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla gminy Ożarów**

Wykaz placówek działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie:

- 1. Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
(zasięg ogólnie - krajowy)**
tel. 022 - 499 - 37 - 33
- 2. Specjalistyczny Ośrodek dla Ofiar Przemocy w Rodzinie MOPR
(zasięg ogólnie – krajowy)**
Ul. 1-go Maja 196
25 – 729 Kielce
tel. 041 – 368 – 18 - 67
- 3. Schronisko dla Kobiet; Centrum Interwencji Kryzysowej (zasięg lokalny)**
Ul. Urzędnicza 7 b
25 – 729 Kielce
tel. 0 41 – 366 – 48 - 47
- 4. Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy – PCK (zasięg lokalny)**
Ul. Olkuska 18
25 – 825 Kielce
tel. 041 – 345 – 90 – 66
- 5. Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży (zasięg lokalny)**
Ul. Słoneczna 9
25 – 825 Kielce
tel. 041 – 354 – 50 – 59
- 6. Poradnia Leczenia Uzależnień (zasięg lokalny)**
Ul. Karczówkowska 36
25 – 825 Kielce
tel. 041 – 345 – 56- 65
- 7. Telefon Zaufania w sprawach kryzysowych (zasięg wojewódzki)**
tel. 041 – 345 – 50 – 59
- 8. Dom Samotnej Matki (zasięg lokalny)**
Ul. Świętokrzyska 21
27 – 400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. 041 – 265 – 37 -60
- 9. Ośrodek Interwencji Kryzysowej**
ul. Pułanki 10
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. 041 236-27-36
- 10. Punkt Konsultacyjny ds. Osób Uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin przy
Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Ożarowie**
ul. Mazurkiewicz 19
27-530 Ożarów

Załącznik nr 2
**Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie**

Wykaz placówek działających na rzecz sprawców przemocy w rodzinie

1. Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc (zasięg lokalny)

Ul. Wiśniowa
25 – 825 Kielce
tel. 041 – 362 – 89 - 73

2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

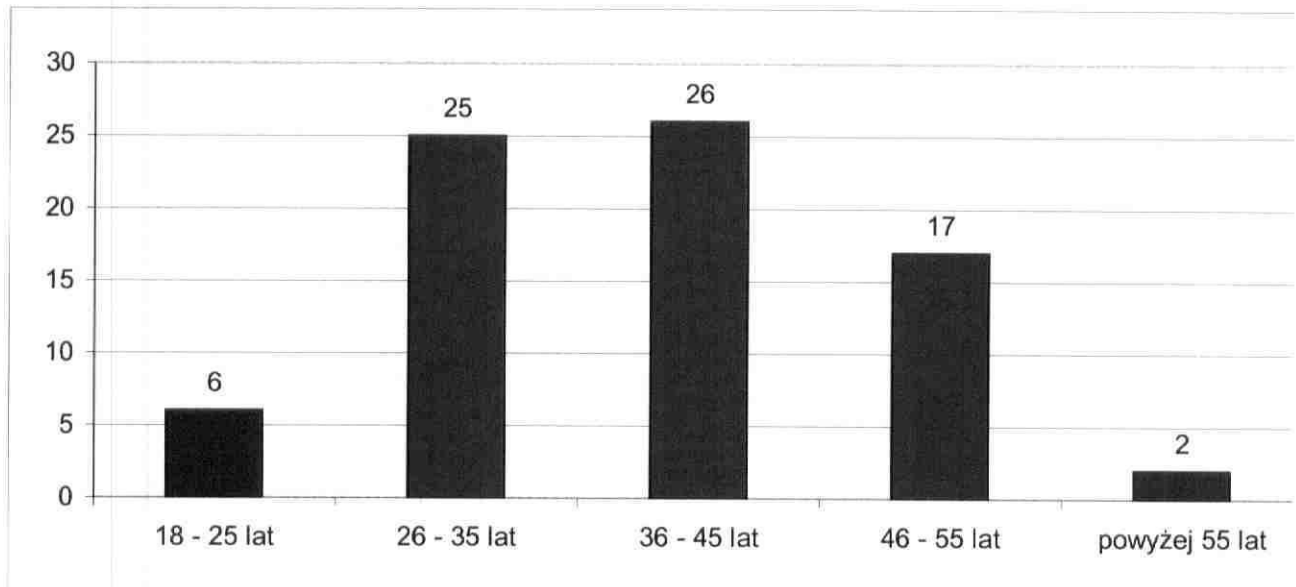
ul. Pułanki 10
27-400 Osrtowiec Świętokrzyski
tel. 041 263-27-36

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

Krystyna Wieczorek

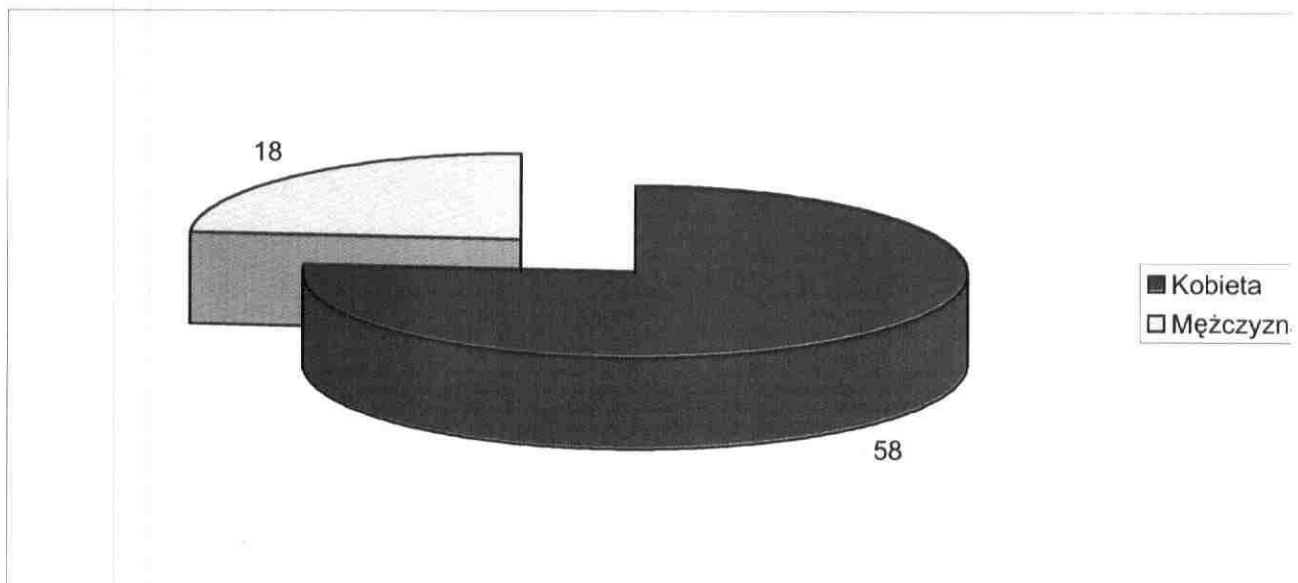
1. Wiek

18 - 25 lat	6
26 - 35 lat	25
36 - 45 lat	26
46 - 55 lat	17
powyżej 55 lat	2

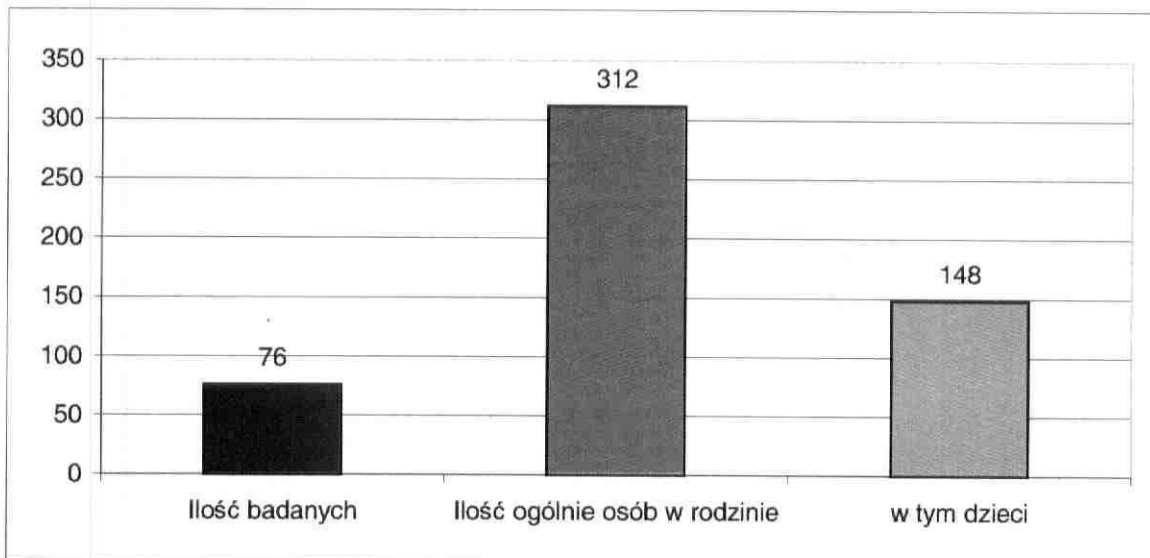
2. Płeć

Kobieta	58
Mężczyzna	18

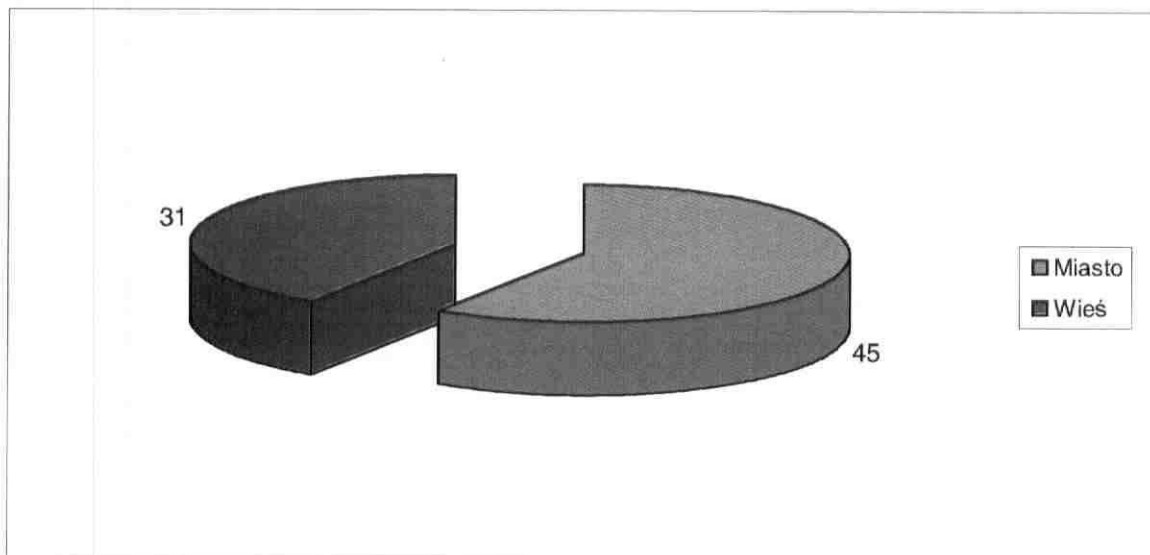
3. Ilość osób w rodzinie

Ilość badanych	76
Ilość ogólnie osób w rodzinie	312
w tym dzieci	148

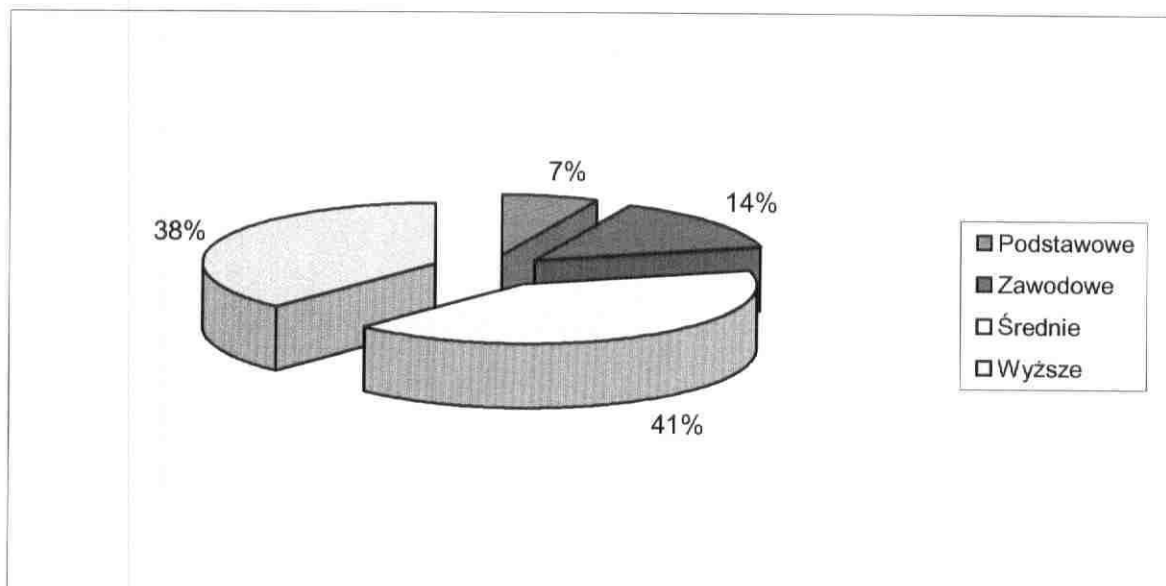
4. Miejsce zamieszkania

Miasto	45
Wieś	31

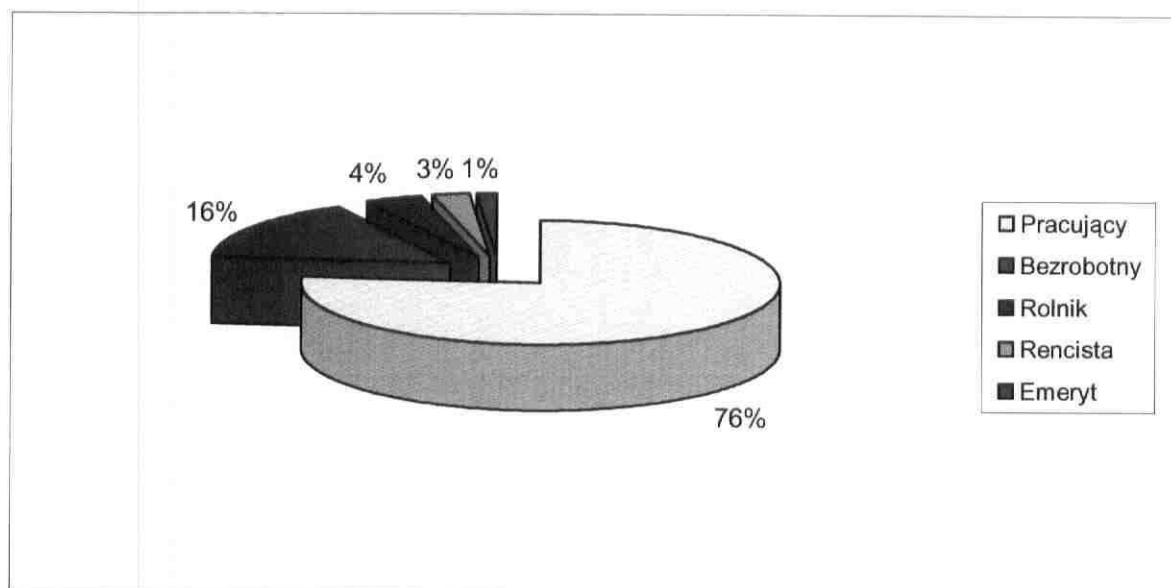
5. Wykształcenie

Podstawowe	5	6,58%
Zawodowe	11	14,47%
Średnie	31	40,79%
Wyższe	29	38,16%

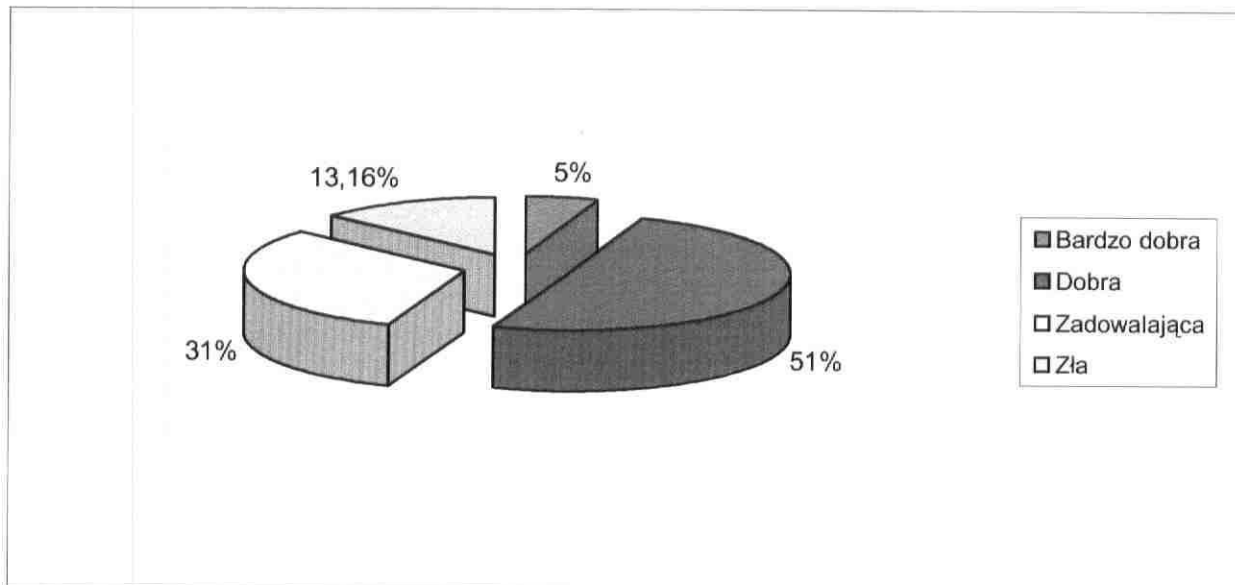
6. Pozycja na rynku pracy

Pracujący	58	76,32%
Bezrobotny	12	15,79%
Rolnik	3	3,96%
Rencista	2	2,63%
Emeryt	1	1,32%

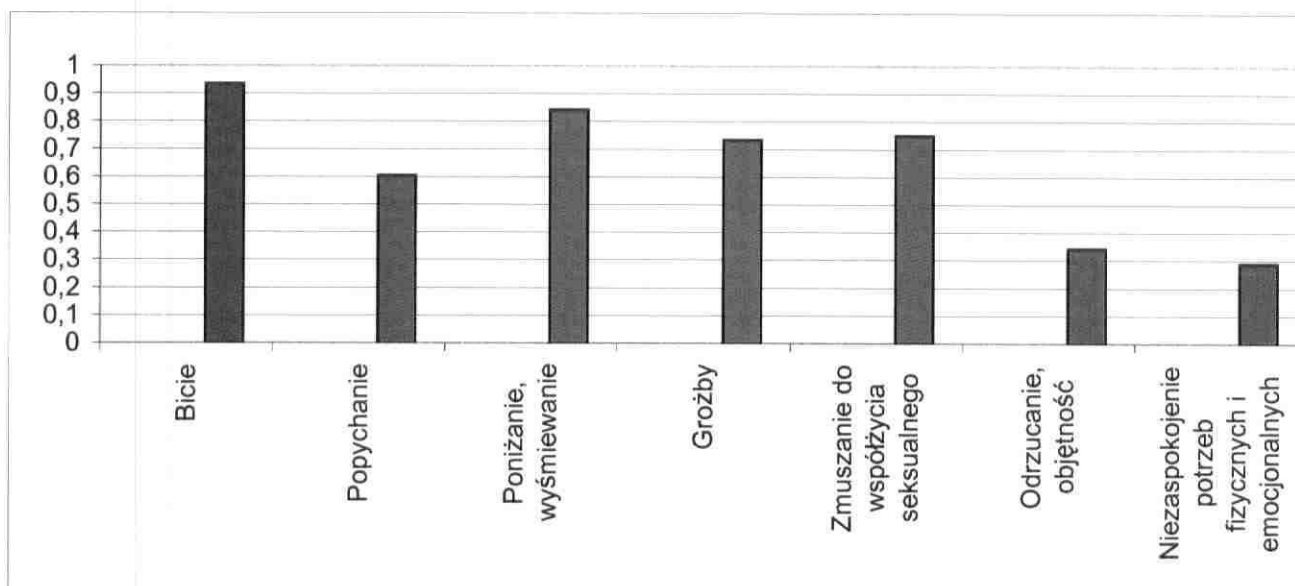
7. Sytuacja materialna rodzinna

Bardzo dobra	4	5,26%
Dobra	38	50%
Zadowalająca	24	31%
Zła	10	13,16%

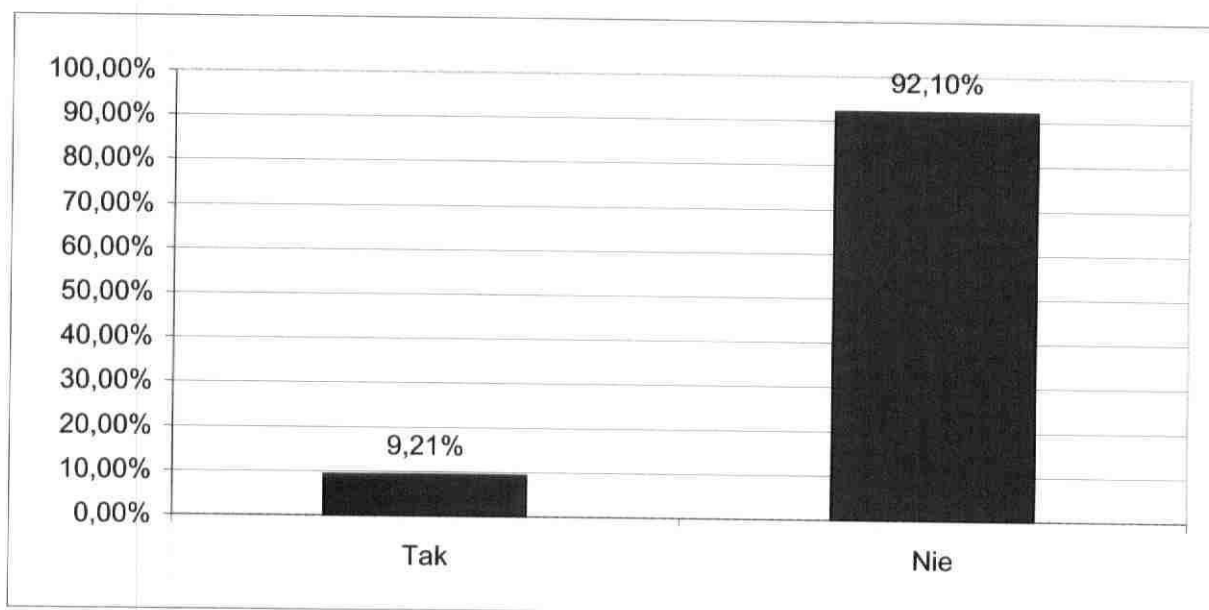
8. Które z wymienionych przejawów złego traktowania człowieka są według Ciebie przemocą?

Bicie	71	93,42%
Popychanie	46	60,53%
Ponizanie, wyśmiewanie	64	84,21%
Groźby	55	73,37%
Zmuszanie do współżycia seksualnego	57	75%
Odrzucanie, objętość	26	34,21%
Niezaspokojenie potrzeb fizycznych i emocjonalnych	22	28,95%
Niezaspokojenie potrzeb ekonomicznych	16	21,05%

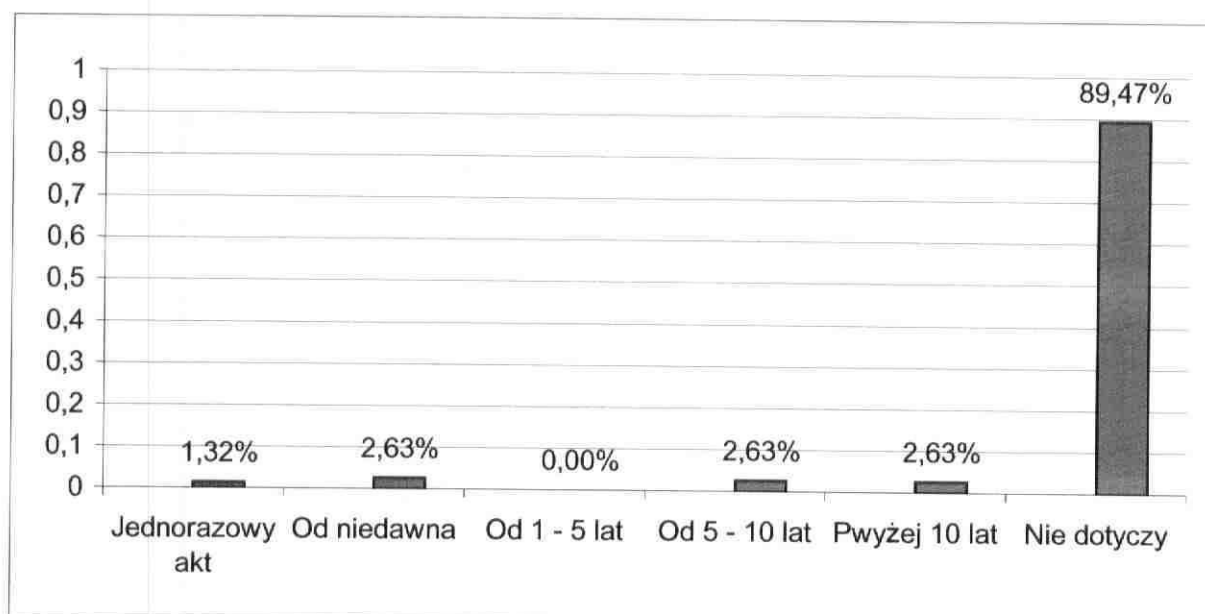
9. Czy w Twoim domu dochodzi do przemocy?

Tak	7	9,21%
Nie	70	92,10%

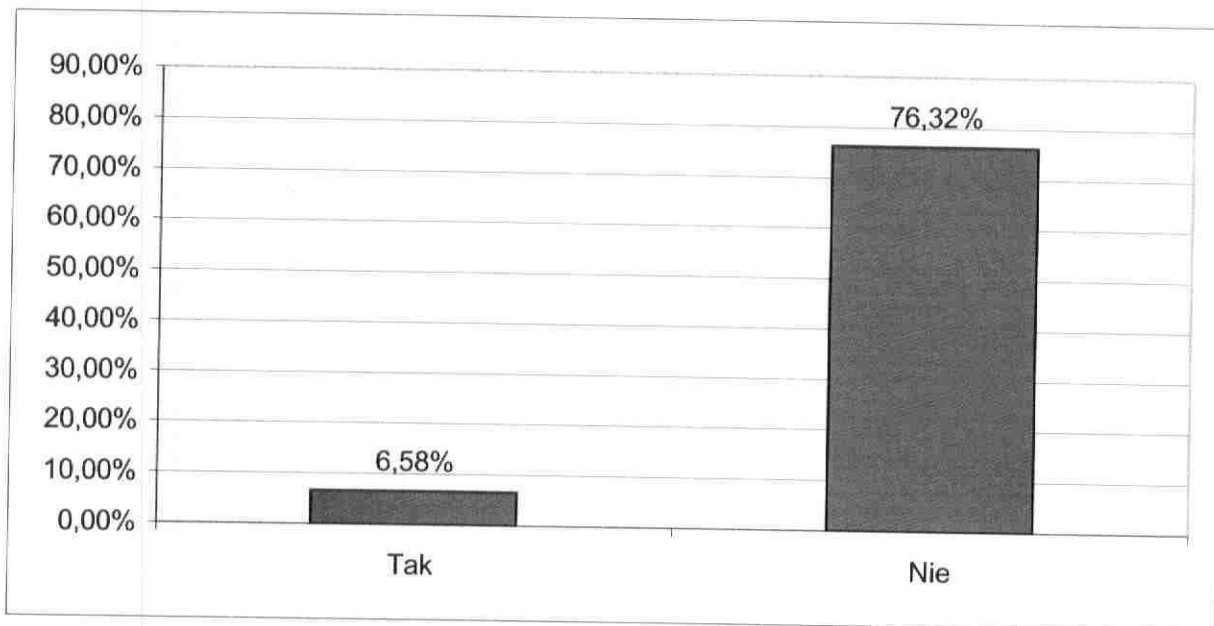
10. Jak długo trwa przemoc w Twojej rodzinie?

Jednorazowy akt	1	1,32%
Od niedawna	2	2,63%
Od 1 - 5 lat	0	0,00%
Od 5 - 10 lat	2	2,63%
Powyżej 10 lat	2	2,63%
Nie dotyczy	68	89,47%

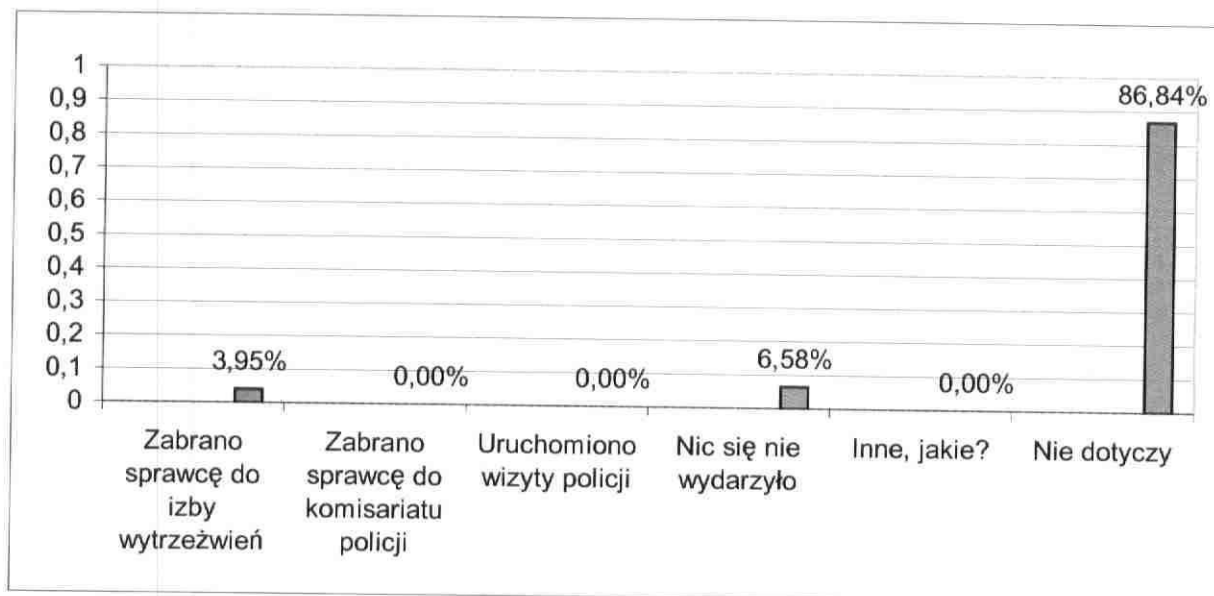
11. Czy w związku z aktami przemocy była interwencja policji?

Tak	5	6,58%
Nie	58	76,32%

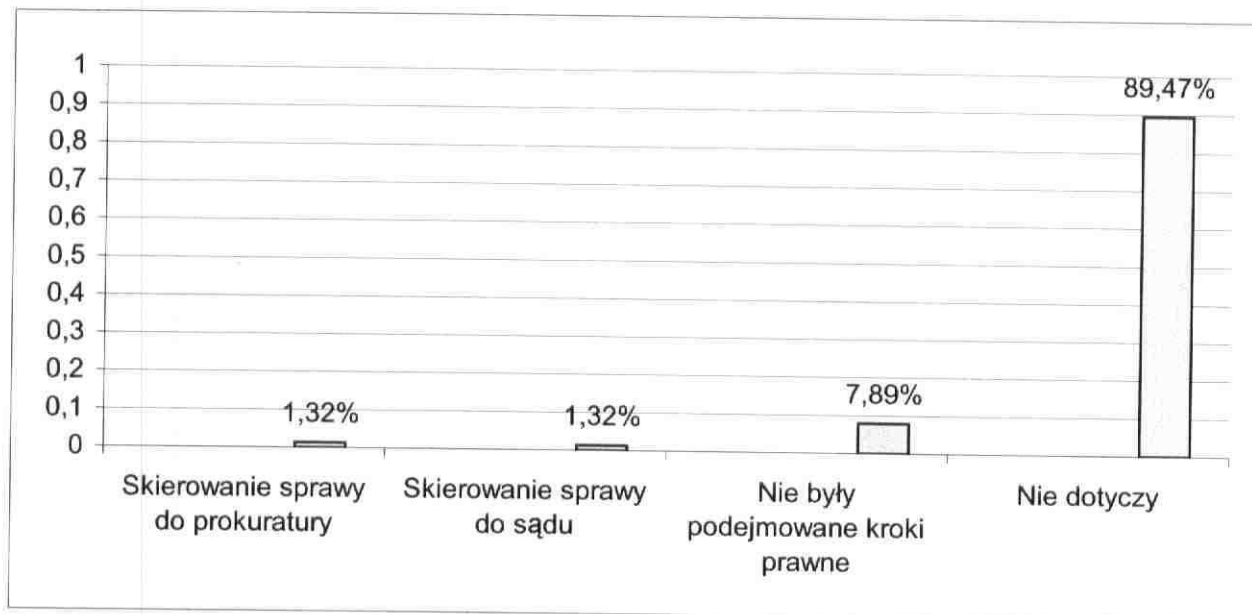
12. Jakie były skutki interwencji policji?

Zabrano sprawcę do izby wytrzeźwień	3	3,95%
Zabrano sprawcę do komisariatu policji	0	0,00%
Uruchomiono wizyty policji	0	0,00%
Nic się nie wydarzyło	5	6,58%
Inne, jakie?	0	0,00%
Nie dotyczy	66	86,84%

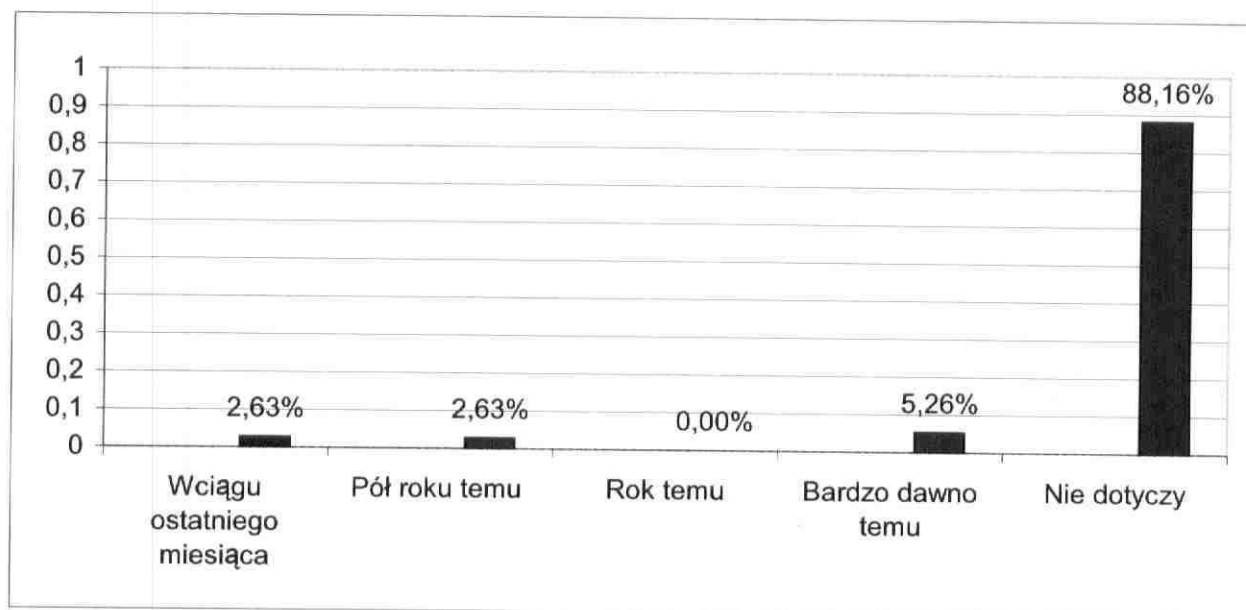
13. Czy w związku z istnieniem przemocy były podejmowane kroki prawne?

Skierowanie sprawy do prokuratury	1	1,32%
Skierowanie sprawy do sądu	1	1,32%
Nie były podejmowane kroki prawne	6	7,89%
Nie dotyczy	68	89,47%

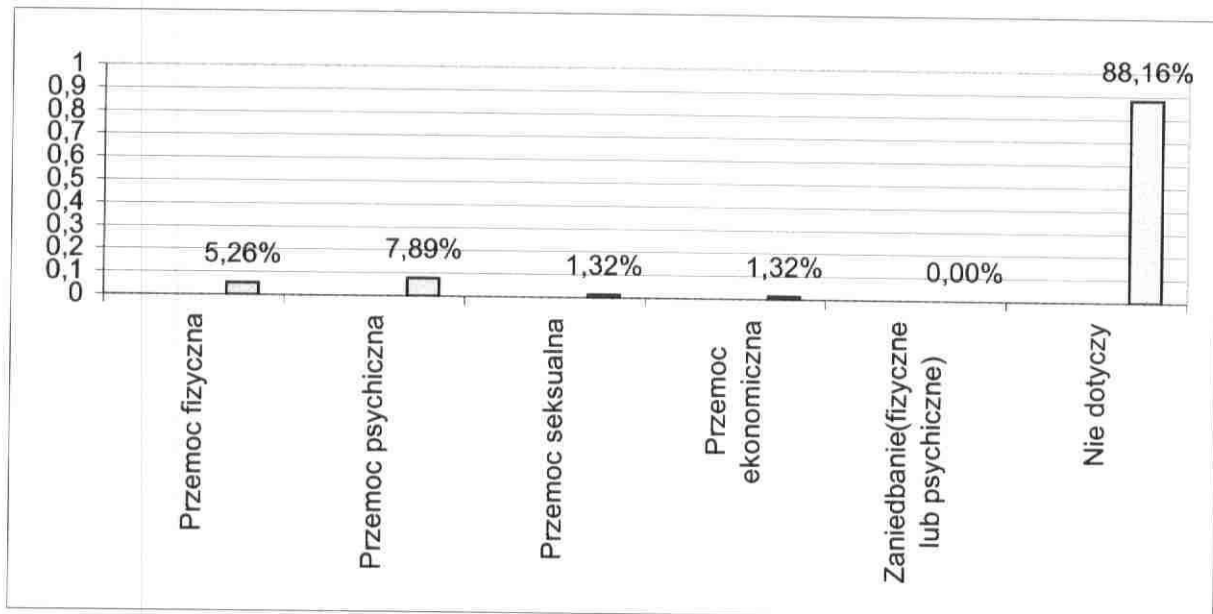
14. Kiedy ostatnio doszło do przemocy w Twojej rodzinie?

Wciążu ostatniego miesiąca	2	2,63%
Pół roku temu	2	2,63%
Rok temu	0	0,00%
Bardzo dawno temu	4	5,26%
Nie dotyczy	67	88,16%

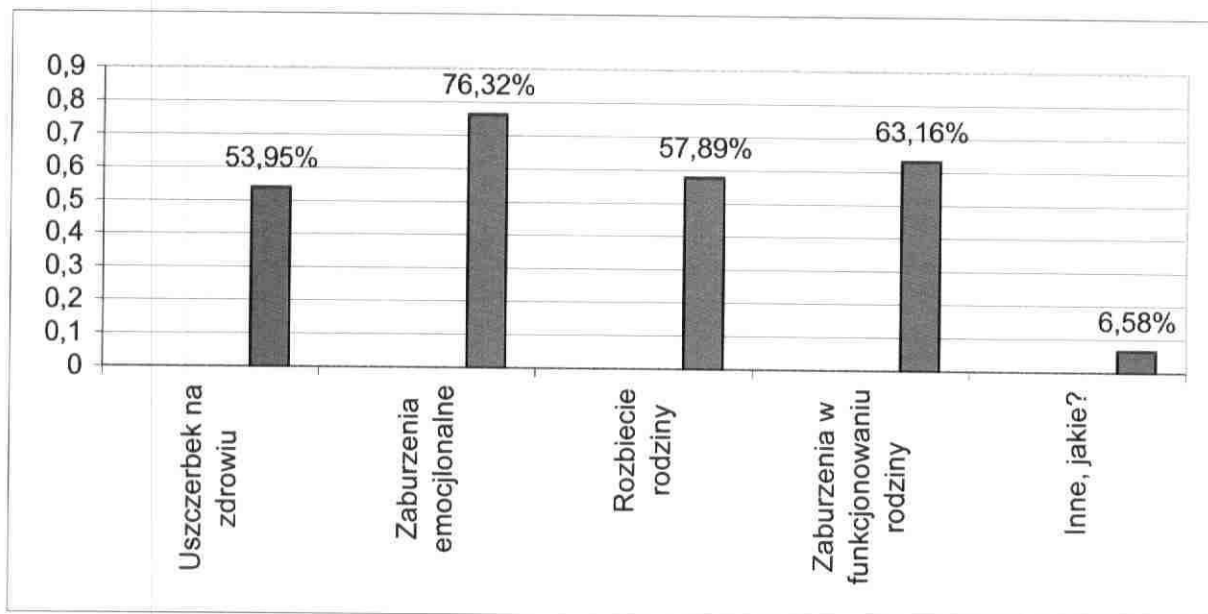
15. Która z form przemocy ma miejsce w Twojej rodzinie?

Przemoc fizyczna	4	5,26%
Przemoc psychiczna	6	7,89%
Przemoc seksualna	2	1,32%
Przemoc ekonomiczna	1	1,32%
Zaniedbanie(fizyczne lub psychiczne)	0	0,00%
Nie dotyczy	67	88,16%

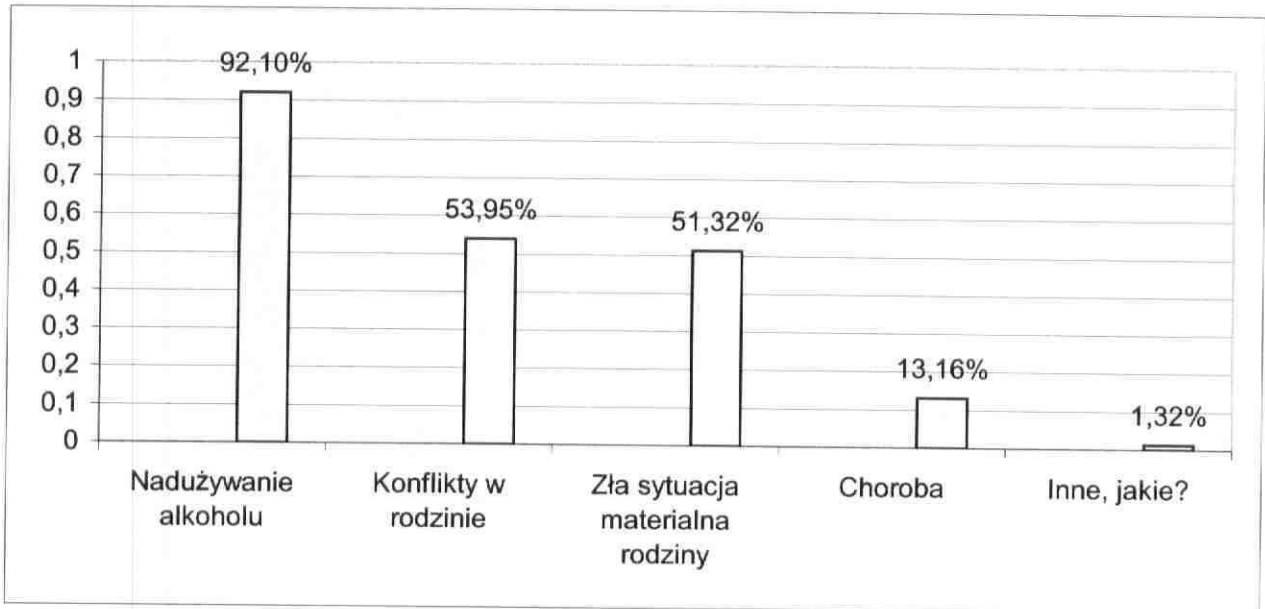
16. Jakie Twoim zdaniem są najczęstsze skutki przemocy w rodzinie?

Uszczerbek na zdrowiu	41	53,95%
Zaburzenia emocjonalne	58	76,32%
Rozbicie rodziny	44	57,89%
Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny	48	63,16%
Inne, jakie?	5	6,58%

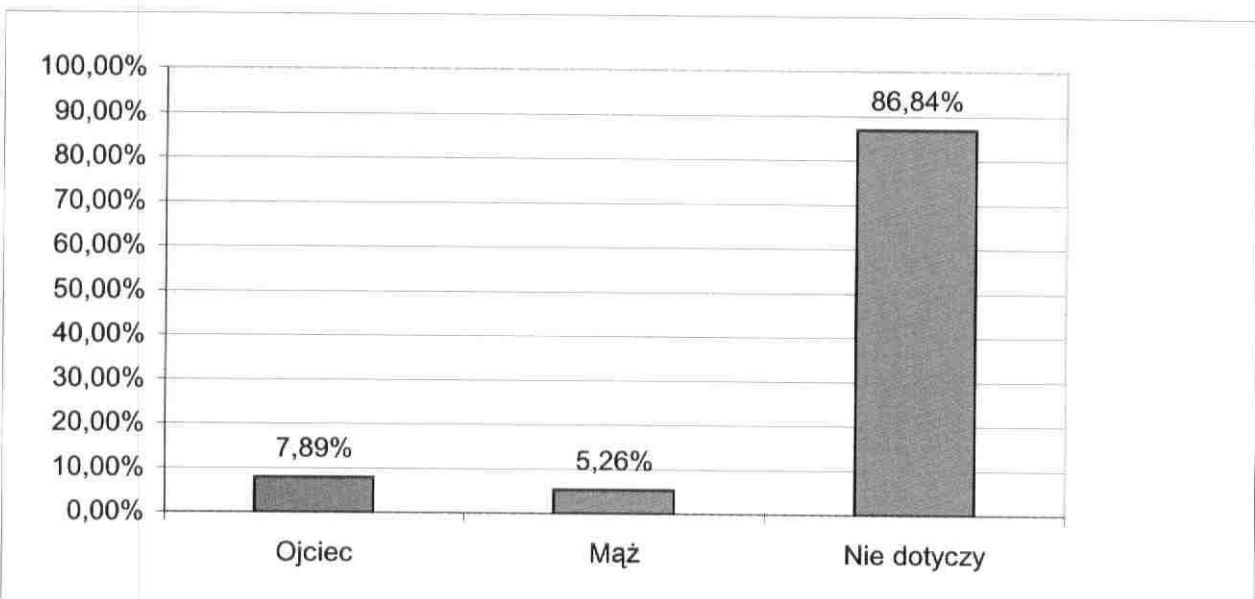
17. Jak uważasz jakie są przyczyny przemocy w rodzinie?

Nadużywanie alkoholu	70	92,10%
Konflikty w rodzinie	41	53,95%
Zła sytuacja materialna rodziny	39	51,32%
Choroba	10	13,16%
Inne, jakie?	1	1,32%

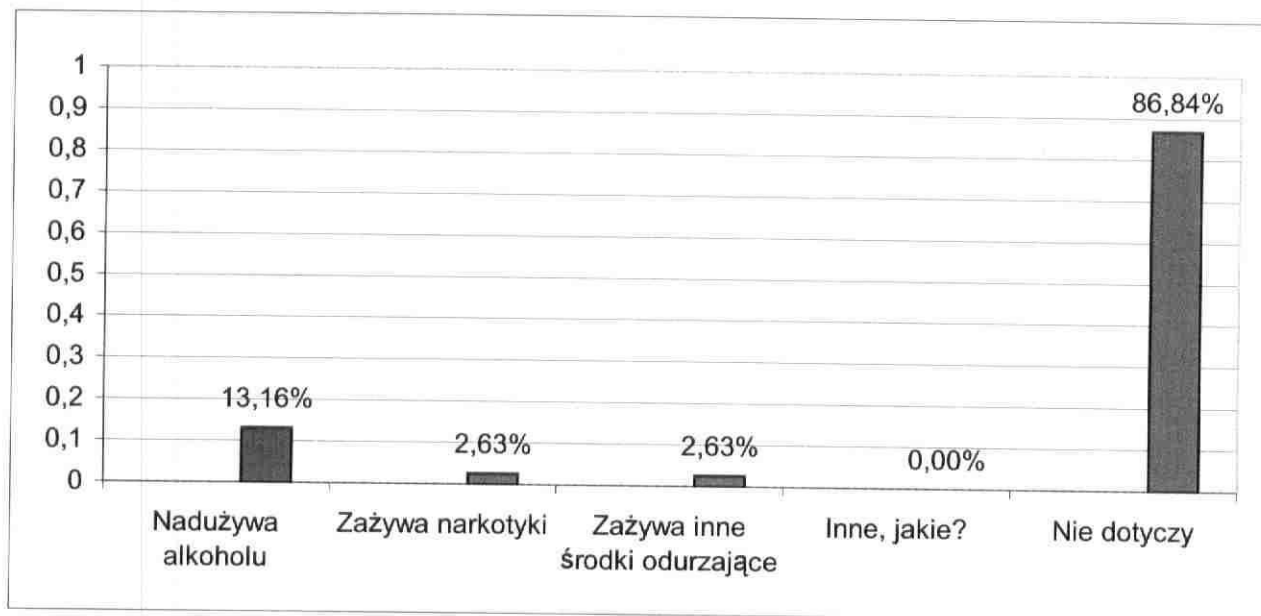
18. Kto jest sprawcą przemocy w Twojej rodzinie?

Ojciec	6	7,89%
Matka	0	0,00%
Brat	0	0,00%
Siostra	0	0,00%
Konkubent, Konkubentka	0	0,00%
Dziecko	0	0,00%
Mąż	4	5,26%
Żona	0	0,00%
Nie dotyczy	66	86,84%

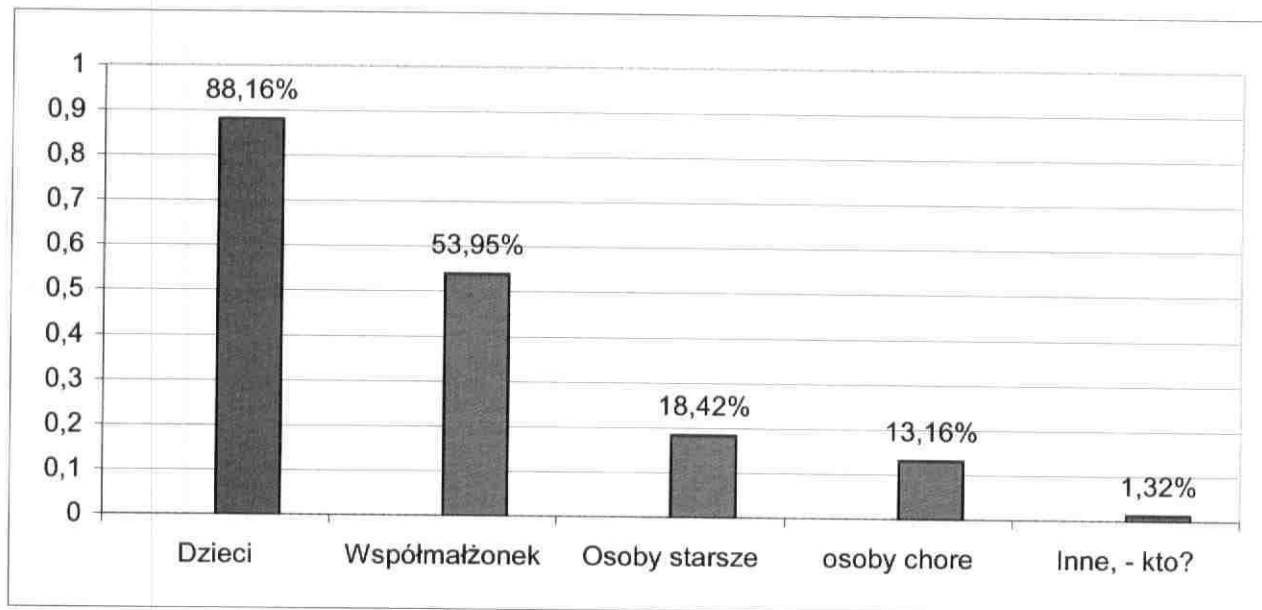
19. Czy osoba stosująca przemoc:

Nadużywa alkoholu	10	13,16%
Zażywa narkotyki	2	2,63%
Zażywa inne środki odurzające	2	2,63%
Inne, jakie?	0	0,00%
Nie dotyczy	66	86,84%

20. Kto według Ciebie jest najbardziej narażony na przemoc w rodzinie?

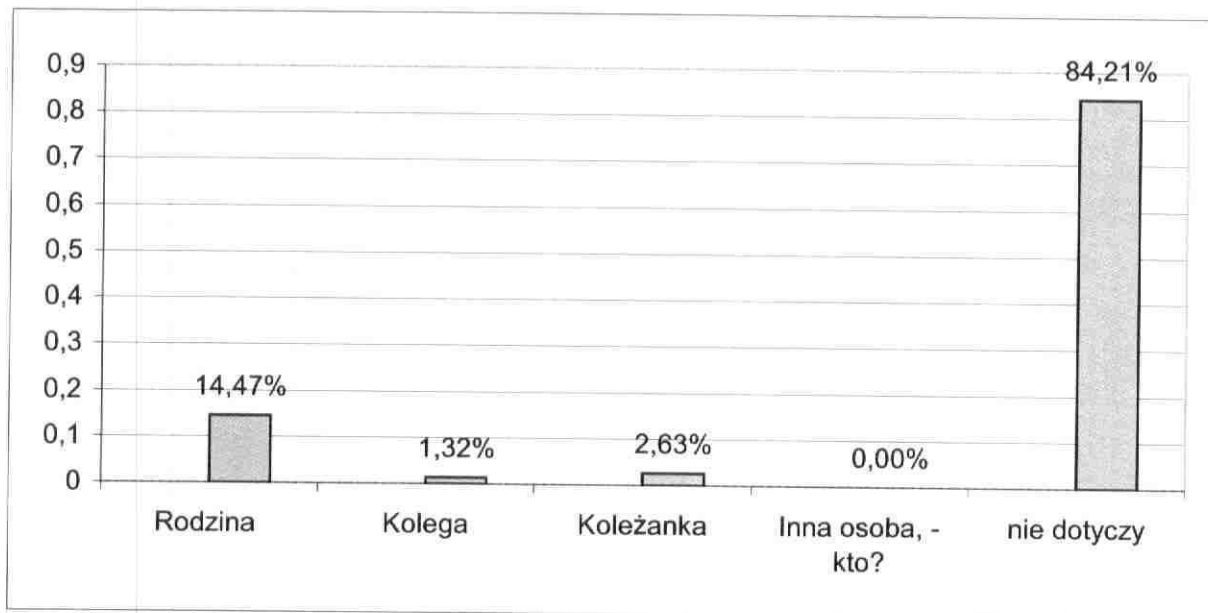
Dzieci	67	88,16%
Współmałżonek	41	53,95%
Osoby starsze	14	18,42%
osoby chore	10	13,16%
Inne, - kto?	1	1,32%

21. Jeśli w Twojej rodzinie istnieje lub istniała przemoc, czy otrzymałeś/aś pomoc?

Jeśli tak to kto Ci pomógł?

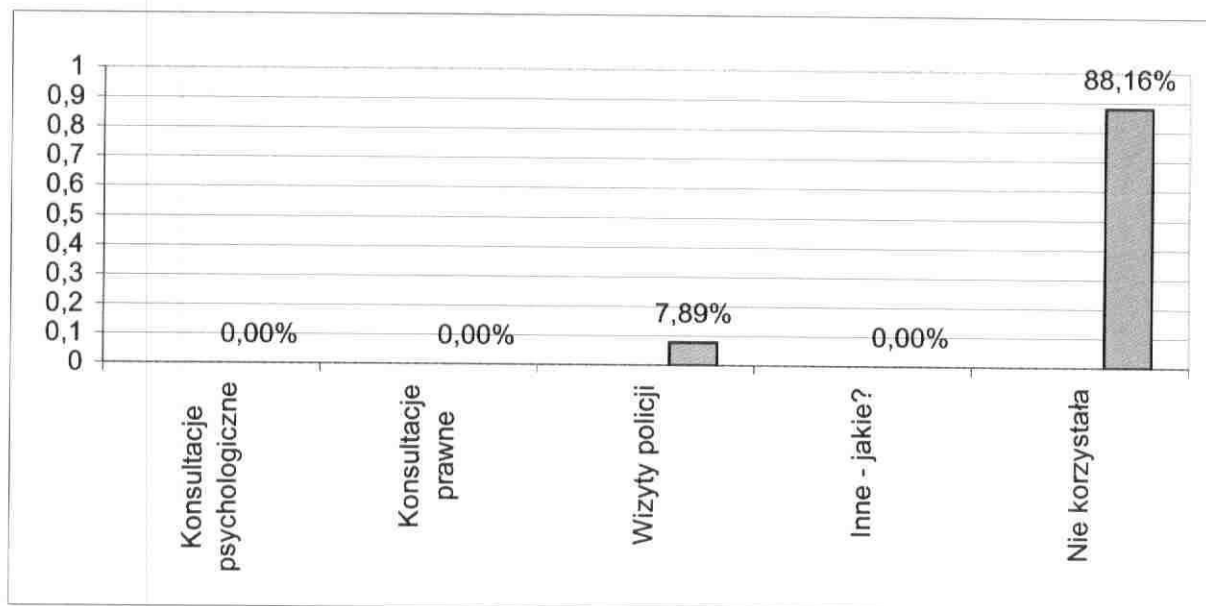
Rodzina	11	14,47%
Kolega	1	1,32%
Koleżanka	2	2,63%
Inna osoba, - kto?	0	0,00%
nie dotyczy	64	84,21%

22. Czy Twoja rodzina korzystała z form pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą?

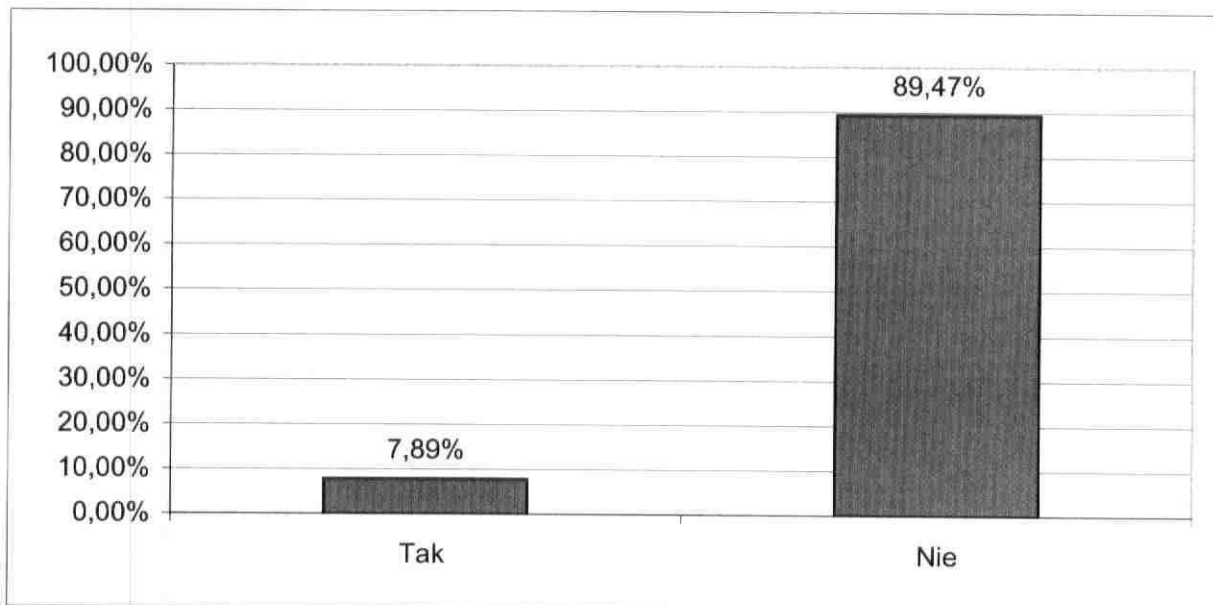
Jakiego rodzaju była to pomoc?

Konsultacje psychologiczne	0	0,00%
Konsultacje prawne	0	0,00%
Wizyty policji	6	7,89%
Inne - jakie?	0	0,00%
Nie korzystała	67	88,16%

23. Czy jesteś lub byłeś/aś ofiarą przemocy w rodzinie?

Tak 6 7,89%
Nie 68 89,47%

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTECZECY

Krystyna Wacziorek